

68174528-1	23/04/2019	גלובס - כותרת	עמוד 18	1/2	26.72x31.79
מנכ"ל תאגיד המיחזור תמיר מנכ"ל תאגיד המיחזור תמי - 36620					

רני איידלר

- גיל: 50
- מגורים: יהוד
- השכלה: תואר ראשון בכלכלה, תואר שני במנהל ציבורי ושלטון מקומי
- רזומה: הקים וניהל את המרכז הלוגיסטי בחברה המרכזית
- עוד משהו: אוהד מכבי נתניה

צילום: מתן פורטנוי

הוא אומר. במשרד להגנת הסביבה מאשרים כי "בין השנים 2012-2015 עמדו היצרנים והיבואנים ביעד זה ודיווח בנושא הועבר לכנסת. המשרד רואה בחומרה אי התקשרות של יצרנים ויבואנים עם תמיר, כנדרש בחוק. בשנתיים האחרונות, אגף חוקי אחריות יצרן מורחבת ביצע מספר הליכי אכיפה בגין אי התקשרות לתת כוח האדם שבו האכיפה מוגבלת לתת כוח האדם שבו שריו האגף האמון על הטיפול בארבעה חוקים נוספים על חוק פסולת אריות: חוק הפיקדון, חוק הצמיגים, חוק פסולת אלקטרונית וחוק השקיות. "המשרד להגנת הסביבה פנה מספר פעמים למשרד האוצר בבקשה לתקנים, שלא התקבלו. בכוונת האגף להוציא עשרות הליכי אכיפה בתקופה הקרובה... ובכך להגביר תחרות הוגנת שתועיל לכלל הצרכנים". כמה שוקלות האריות שמגיעות לשוק? 1,500 היצרניות והיבואניות הבולטות במשק אחראיות לכ-414 אלף טון, שמתוכם מוחזרו בשנה החולפת 360 אלף טון. ההיקף הכולל, להערכת תמיר, עומד על 650-850 אלף טון. "על הנייר אנחנו עומדים ביעדי המיחזור", אומר איידלר, "משום שאת רוב האריות מכניסות לשוק היצרניות הגדולות שמצויות איתנו בהתקשרות, אבל יש Free riders שנהנים מזה שאנחנו עומדים ביעדי המיחזור והם חומקים מענישה". רשימת הגופים שמתפתים פעולה עם תמיר כוללת בין השאר את רמי לוי, נייק וקופת חולים כללית. למה הופכת הפסולת? קרטון יתפוך לנייר טואלט, שקיות פלסטיק הופכות לחוטי צנרת לתקשורת ולחשמל או לדליים. פלסטיק קשיח יותר ישמש למשטחים או ספסלים.

"שיתוף פעולה עם החברות"

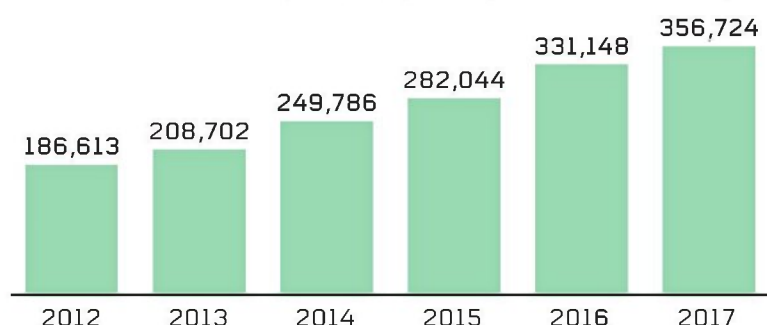
יש מכשול נוסף שפוגע במיחזור בישראל - מחסור בפחים כתומים.

לפי חוק, אך רק כ-1,500 מהם חברים בתמיר. איך זה קורה? רני איידלר, מנכ"ל תמיר מורה ש"המשרד להגנת הסביבה לא מבצע פעולות אכיפה מספקות. ב-2018 לא יצא ולו מכתב אחד ליצרן על זה שהוא שלא קשור עם תמיר. ב-2017 יצאו 50 מכתבים כשיש אלפי יצרנים בשוק. לחברות יש לא רק חובת התקשרות עם תמיר אלא את החובה לעמוד ביעד ולמחזר 60% מהאריות. למה שהן ייקחו אחריות אם אין להן הרתעה?". איידלר מציין כי הבדיקה האחרונה של המשרד להגנת הסביבה בוצעה ב-2015. "אנחנו בביקורת העצמית שלנו יודעים שהגענו ל-60% מיחזור",

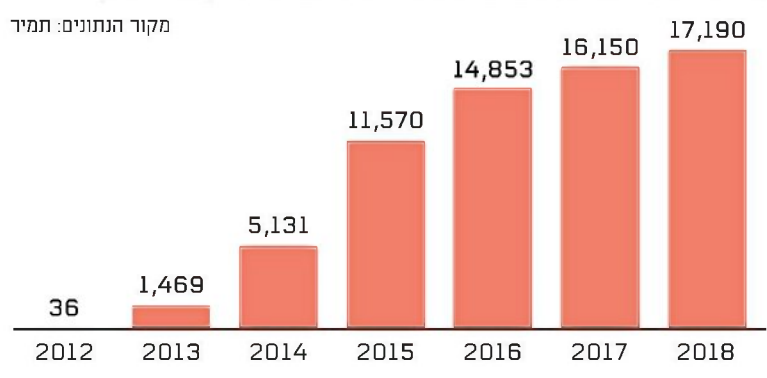
וטואלטיקה משלמות היצרניות 472 שקל. בנוסף לתשלום עבור החומרים, משלמים היצרנים גם על חלקם היחסי בעלות הפינוי. את הכסף שהיא מקבלת, מעבירה תמיר לרשויות המקומיות שמשלמות לקבלנים שמבצעים את איסוף הפסולת בשטח. תמיר היא מלכ"ר וחל"צ (חברת לתועלת הציבור) ואת העודפים שהיא צוברת היא מגלגלת לתקציב של השנה הבאה. בשנה הנוכחית מחזור ההכנסות של תמיר צפוי להסתכם בכ-110 מיליון שקל, שמתוכם 80 מיליון שקל יועברו לרשויות המקומיות. בישראל פועלים אלפי יצרנים ויבואנים שכולם מחויבים למחזר

עלייה של 87% תוך חמש שנים

משקל האריות שמוחזרו (בטונות, לפי שנים)

כמות האריות שנאספו בפחים הכתומים (לפי שנים)

"חברות מזהמות כי אין הרתעה"

רני איידלר, מנכ"ל תאגיד המיחזור תמיר, מתלונן על מחסור בפחים כתומים ("רשויות המקומיות חשופות לעיצום פלילי"), תומך בפתיחת השוק לתחרות ("בטווח הארוך המחירים יהיו חייבים להתיישר") ומודה שלא קל להחזיק בבית ארבעה פחים / מיכל רז חיימוביץ'

בשרשרת הזו, שבמקרים רבים היא גם החוליה החלשה, נמצאים הצרכנים. לא כולם טורחים להפריד נייר (פח כחול), זכוכית (פס סגול), אריות (כתום) ולהשליך בקבוקי פלסטיק ל"כלובים" - וזה במקרה שבו הרשות המקומית טורחת בכלל להציב פחים בכל הצבעים.

808 שקל עבור טון של פלסטיק

במקביל לחקיקת החוק הוקם תמיר (תאגיד מיחזור יצרנים בישראל). היצרנים והיבואנים משלמים לתמיר דמי טיפול שנתיים, בהתאם לסוג החומר ולכמות האריות שהם מכניסים לשוק. כל חברה אמורה להגיש דוח מפורט שכולל את כל הרכיבים. לצורך המחשה, במקרה של שימורי טונה, הפירוט יכול את קופסת המתכת. במקרה שבו שלוש קופסאות טונה נמכרות יחד בתוך קרטון - כוללים גם אותו בחישוב. התשלום של החברות נקבע, בין השאר, לפי פוטנציאל המיחזור. עבור טון פלסטיק, מהסוג שמשמש לאריזה של גביעי קוטג', מעדנים או גבינות, משלמים 808 שקל. על טון של פלסטיק, שממנו מיוצרים חומרי ניקוי

ויותר מעשרים מיליון אמריקאים השתתפו, לפני 49 שנים, במגוון אירועים שנועדו להעלות את המודעות לאיכות הסביבה. היוזמה הזו, שהוביל הסנאטור האמריקאי גיילורד נלסון, הפכה ברבות הימים ל"יום כדור הארץ" שמצוין בדיוק היום. המודעות לזיהום זינקה במהלך חמשת העשורים החולפים, במקביל לעלייה מטרידה בכמות הפסולת שהאנושות מייצרת. בשנת 2011 חוקקה הכנסת את "חוק האריות" וקבעה יעד שאפתני: למחזר 60% מכלל האריות שמגיעות לשוק, בדומה לתקינה שמקובלת באירופה. למרות הצהרת הכוונות המרשימה, היעד הזה עדיין לא הושג. מי שמנסה לקדם את המודעות הוא דדי החתול, הפרזנטור שמוביל את הקמפיין שקורא לזרוק כל סוג של פסולת לפח הרלוונטי. ההצלחה של דדי החתול, שאותו מרבב ציון ברוך, חלקית ויש לא מעט גופים - חברות ורשויות מקומיות - שפשוט מצפצפים על החוק. חוק האריות מבוסס על רציונל פשוט - "המזהם הוא המשלם". מי שמכניס לשוק אריזה - החל מגביע קוטג' וכלה בבקבוק אקונומיקה, אמור למחזר אותה. בחוליה המרכזית

ממחזרים יותר, אבל לא מספיק

■ 243 רשויות בישראל (מתוך 257) חתומות על הסדר להפרדת פסולות

■ בישראל מוצבים 127,508 פחים כתומים (אריות) ב-91 רשויות מקומיות

■ 4,439 פחים סגולים, למיחזור זכוכית, כבר פוזרו בישראל

■ ב-2018 נאספו אריות במשקל של 62 אלף טון - כמות שתיכנס ל-650 מטוסי בואינג

■ ל-60% ממשקי הבית יש כיום נגישות לפח כתום. היעד ל-2020 הוא 80%

■ 3,000 טון של אשפה מגיעים לאתר הפסולת חירייה בכל יום

מקור: תמיר

5.49x32.34	2/2	עמוד 19	גלובס - כותרת	23/04/2019	68174527-0
מנכ"ל חאגיד המיחזור מ"מירמנ"ל חאגיד המיחזור חמי - 36620					

ב"כ 2018 היו בחירות ברשויות והרבה מהן התעכבו עם פריסת פחים", אומר איידלר, "גם הרשויות המקומיות צריכות לחתום על הסכם עם תמיר. אחרת הן חשופות לעיצום פלילי, וגם כאן אין אמצעי הרתעה".

כיום מוצבים פחים כתומים בסביבת כ־60% ממשקי הבית ישראל ואייזלר מעריך שבסוף 2020 הנתון הזה יעמוד על 80%. לדבריו, "יש רשויות שאכפת להן יותר כמו תל אביב, ראשון לציון, הרצליה, עמק חפר, עמק יזרעאל, ערד ויש כאלו שפחות בהן ירושלים, אשדוד, בני ברק ונהריה. הרשות היא המפתח משום שתמיד לא יכולה לעבוד לבד. כדי שנצליח למחזר נדרש שיתוף פעולה עם החברות, עם הרשויות עם היצרנים והיבואנים ועם התושבים. אלו השותפים שלנו."

במשרד להגנת הסביבה מציינים כי "כ-95% מהרשויות המקומיות בישראל חתומות על הסכם התקשרות עם תאגיד תמיר, אך חלק מאלה שאינן חתומות הן רשויות משמעותיות. יצוין, כי חלק מהרשויות שחתומות עם התאגיד מתעכבות בפריסת תשתית מתאימה לפסולת אריות. המשרד להגנת הסביבה שוקל ביצוע צערי אכיפה אל מול הרשויות שטרם התקשרו בנושא זה".

● חלק משמעותי מהפסולת מגיע מהבתים וקשה לראות את האדם הסבור מחזיק ארבעה פחים בבית. "נכון, אבל צריך להכין שהפרדת אשפה מצמצמת נפח כפח האשפה הרגיל. אל הפח הכתום אפשר להשליך הכול בתוך שקית פלסטיק שגם עוברת

**"המשרד להגנת הסביבה
לא מבצע פעולות אכיפה
מספקות. ב־2018 לא יצא
ולו מכתב אחד ליצרן
על זה שהוא לא קשור
עם תמיר. ב־2017 יצאו
50 מכתבים כשיש אלפי
יצרנים בשוק"**

מיחזור – והופכת ליריעות גומי
לתעשיית הבידוד. 50%-60% מהאשפה
שמושלכת לפח הירוק היא אריזות.
בסוף אנחנו לא מייצרים יותר פסולת,
רק צריך להפריד אותה."

● אתם מונופול. אם השוק ייפתח לתחרות, הצרכנים ישלמו פחות. "החוק מאפשר הקמה של עד ארבעה גופים מוכרים, שיוכלו לעבוד עם מטרות רווח. נכון לעכשיו המשרד להגנת הסביבה לא אישר גוף כזה. כחברה שפועלת לתועלת הציבור אנחנו לא פועלים במודל של רווח, אלא בהתאם לעלויות. עודף מאפשר לנו להוריד דמי טיפול בשנה העוקבת. אני לא נגד תחרות אבל אם הגופים שיקומו יפעלו עם מטרות רווח, תידרש אסדרה. בגרמניה אחרי 14 שנה הוסיפו גופים מתחרה לגוף שפעל שם, אך ברוב מדינות אירופה המערבית יש גוף מוכר אחד. תחרות יכולה להחיל את המחיר ליצרן בטוח קצר אבל בטוח הארוך המחירים יהיו חייבים להתיישר". מהמשרד להגנת הסביבה נמסר כי הנושא בבדיקה. ●